Statistical Constituency Parsing

March 27, 2020

vázlat

- 1. Valószínűségi környezetfüggetlen nyelvtan (PCFG)
- 2. A PCFG-k elemzése valószínűségi CKY algoritmussal
- 3. PCFG szabály-valószínűségek felderítése
- 4. PCFG nyelvtanok problémái
- 5. PCFG nyevtanok javítása: nem terminálisok feldarabolása
- 6. Valószínűségi lexikalizált CFG-k
- 7. Valószínűségi CCG elemzés
- 8. Elemzések kiértékelése

Valószínűségi környezetfüggetlen nyelvtan (PCFG)

Mi az a PCFG?

- a mondatok általában többértelműek (pl. attachment vagy mellérendelés értelmében)
- a többértelműségeket a CKY algoritmus képes reprezentálni, de kezelni nem
- ezért: valószínűségek hozzárendelése a környezetfüggetlen nyelvtan (CFG) szabályaihoz
 - · CFG \rightarrow PCFG
- az elemzett mondat minden reprezentációja kap egy valószínűséget → legvalószínűbb kiválasztása

Mi az a PCFG?

- N a set of **non-terminal symbols** (or **variables**)
- Σ a set of **terminal symbols** (disjoint from N)
- *R* a set of **rules** or productions, each of the form $A \to \beta$ [*p*], where *A* is a non-terminal,
 - β is a string of symbols from the infinite set of strings $(\Sigma \cup N)$ *, and p is a number between 0 and 1 expressing $P(\beta | A)$
- S a designated start symbol

Mi az a PCFG?

A PCFG abban különbözik CFG-től, hogy minden egyes R szabályhoz valószínűséget rendel: $A \to \beta \; |p|$

$$= P(A \rightarrow \beta)$$

vagy:

$$P(A \rightarrow \beta | A)$$

vagy pedig:

Ha veszünk egy nem terminális elemet és annak összes lehetséges derivációját: a valószínűségeik összege 1 lesz (köv. dián megszemlélhető):

$$\sum_{\beta} P(A \to \beta) = 1$$

4

Mini angol grammatika valószínűségekkel

Grammar		Lexicon
$S \rightarrow NP VP$	[.80]	$Det \rightarrow that [.10] \mid a [.30] \mid the [.60]$
$S \rightarrow Aux NP VP$	[.15]	$Noun \rightarrow book [.10] \mid flight [.30]$
$S \rightarrow VP$	[.05]	meal [.05] money [.05]
$NP \rightarrow Pronoun$	[.35]	flight [.40] dinner [.10]
NP o Proper-Noun	[.30]	$Verb \rightarrow book [.30] \mid include [.30]$
$NP \rightarrow Det Nominal$	[.20]	<i>prefer</i> [.40]
$NP \rightarrow Nominal$	[.15]	$Pronoun \rightarrow I[.40] \mid she[.05]$
$Nominal \rightarrow Noun$	[.75]	me [.15] you [.40]
$Nominal \rightarrow Nominal Noun$	[.20]	$Proper-Noun \rightarrow Houston [.60]$
$Nominal \rightarrow Nominal PP$	[.05]	<i>NWA</i> [.40]
$VP \rightarrow Verb$	[.35]	$Aux \rightarrow does [.60] \mid can [.40]$
$VP \rightarrow Verb NP$	[.20]	$Preposition \rightarrow from [.30] \mid to [.30]$
$VP \rightarrow Verb NP PP$	[.10]	on [.20] near [.15]
$VP \rightarrow Verb PP$	[.15]	through [.05]
$\mathit{VP} o \mathit{Verb} \mathit{NP} \mathit{NP}$	[.05]	
$VP \rightarrow VP PP$	[.15]	
$PP \rightarrow Preposition NP$	[1.0]	

Figure 14.1

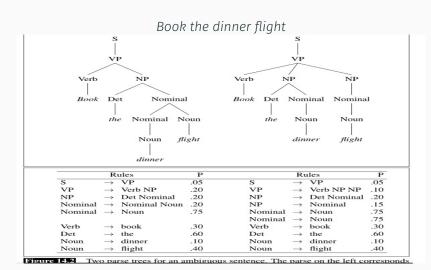
Egyértelműsétés PCFG-vel

A PCFG egy mondat *S* minden egyes szintaxisfájához *T* rendel egy valószínűséget

Egy fa valószínűsége: a fában használt szabályok valószínűségének szorzata:

$$P(T) = \prod_{i=1}^{n} P(RHS_i|LHS_i)$$

Egyértelműsétés PCFG-vel: példa

Egyértelműsétés PCFG-vel: példa

A bal és jobb oldali fa valószínűsége (Book the dinner flight):

$$P(T_{left}) = .05 \times .20 \times .20 \times .20 \times .75 \times .30 \times .60 \times .10 \times .40 = 2.2 \times 10^{-6}$$

$$P(T_{right}) = .05 \times .10 \times .20 \times .15 \times .75 \times .75 \times .30 \times .60 \times .10 \times .40 = 6.1 \times 10^{-7}$$

A legvalószínűbb deriváció kiválasztása:

$$\hat{T}(S) = \underset{Ts.t.S=\text{yield}(T)}{\operatorname{argmax}} P(T)$$

8

PCFG nyelvmodellezéshez

A PCFG fontos tulajdonságai nyelvmodellezéshez:

• egy mondat valószínűsége: a mondatból generált szintaxisfák valószínűségének összege:

$$\sum_{T \text{ s.t.S=yield(T)}} P(T)$$

- · hozzá tud rendelni valószínűségeket egy mondat részeihez is
- pl. a következő szó valószínűsége a mondat korábbi szavaiból (PCFG nyelvtanok ezt megengedik):

$$P(w_i|w_1, w_2, ..., w_{i-1}) = \frac{P(w_1, w_2, ..., w_{i-1}, w_i)}{P(w_1, w_2, ..., w_{i-1})}$$

9

A PCFG-k elemzése valószínűségi

CKY algoritmussal

valószínűségi CKY algoritmus

A valószínűségi CKY algoritmus feltételezi, hogy a PCGF Chomsky normál alakban van:

- 1. minden szabályra igaz, hogy a jobb oldalán vagy két nem terminális van vagy egy terminális
- 2. $A \rightarrow BC$ vagy $A \rightarrow w$
 - a valószínűségi CKY algoritmus kétdimenziós tábla helyett háromdimenziós táblával dolgozik: $(n + 1) \times (n + 1) \times V$
 - minden cella [i,j,A] az $(n+1)\times(n+1)\times V$ mátrixban egy A típusú konstituens valószínűségi értéke

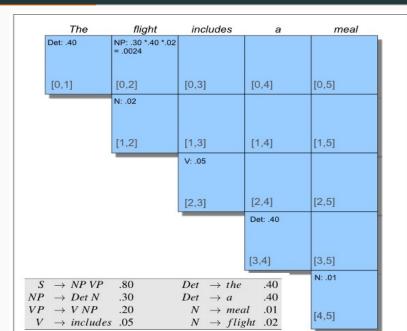
valószínűségi CKY algoritmus

```
function PROBABILISTIC-CKY(words,grammar) returns most probable parse and its probability
```

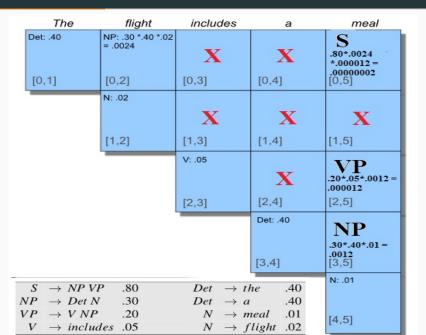
```
\begin{aligned} &\textbf{for } j \leftarrow \textbf{from 1 to } \texttt{LENGTH}(words) \textbf{ do} \\ &\textbf{for } \textbf{all } \left\{ A \mid A \rightarrow words[j] \in grammar \right\} \\ & table[j-1,j,A] \leftarrow P(A \rightarrow words[j]) \\ &\textbf{for } i \leftarrow \textbf{from } j-2 \textbf{ downto } 0 \textbf{ do} \\ &\textbf{for } k \leftarrow i+1 \textbf{ to } j-1 \textbf{ do} \\ &\textbf{for } \textbf{ all } \left\{ A \mid A \rightarrow BC \in grammar, \\ &\textbf{ and } table[i,k,B] > 0 \textbf{ and } table[k,j,C] > 0 \right. \right\} \\ &\textbf{ if } (table[i,j,A] < P(A \rightarrow BC) \times table[i,k,B] \times table[k,j,C]) \textbf{ then} \\ & table[i,j,A] \leftarrow P(A \rightarrow BC) \times table[i,k,B] \times table[k,j,C] \\ &back[i,j,A] \leftarrow \{k,B,C\} \end{aligned} \textbf{return } \texttt{BUILD\_TREE}(back[1, \texttt{LENGTH}(words), S]), table[1, \texttt{LENGTH}(words), S] \end{aligned}
```

Figure 14.3 The probabilistic CKY algorithm for finding the maximum probability parse of a string of num_words words given a PCFG grammar with num_rules rules in Chomsky normal form. back is an array of backpointers used to recover the best parse. The build_tree function is left as an exercise to the reader.

Mini példa mini grammatikával

Mini példa mini grammatikával (kitöltött verzió)

PCFG szabály-valószínűségek

felderítése

PCFG szabály-valószínűségek felderítése

De hogyan jussunk hozzá a PCFG szabályainak valószínűségéhez? Két mód áll rendelkezésre:

1. eset: meglévő Treebank-ból való kinyerés

$$P(\alpha \to \beta | \alpha) = \frac{Count(\alpha \to \beta)}{\sum_{\gamma} Count(\alpha \to \gamma)} = \frac{Count(\alpha \to \beta)}{Count(\alpha)}$$

- 2. eset: inside-outside algoritmus
 - induljon monden szabály egyenlő valószínűséggel → mondat elemzése → a megszámlált szabályok súlyozása a kezdeti valószínűségekkel → valószínűségek újrakalkulálása → egész folyamat ismétlése

PCFG: problémák

PCFG: problémák

- 1. **Poor independence assumpions**: a CFG környezetfüggetlensége miatt kevésbé jól modellezi a struktúrális függőségeket
- Lack of lexical conditioning: a CFG szabályai nem veszik figyelembe az egyes szavak szintaktikai jellemzőit
 -> grammatikai kategóriák, prepozíciók, mellérendelések kétértelműsége

Poor independence assumpions

- a PCFG egyes szabályainak valószínűsége, mint például a NP → Det N, függetlenek a szintaxisfa többi részétől
- · ennek nem kellene így lennie:

	Pronoun	Non-Pronoun
Subject	91%	9%
Object	34%	66%

- pl. az angolban azok az NP-k, amik szintaktikailag alanyi pozíciót foglalnak el nagyobb eséllyel névmások
- míg a szintaktikailag tárgyi pocícióban: inkább nem névmások (hanem pl. NNP vagy DT NN)

Lack of lexical conditioning

A PCFG másik hiányossága, hogy érzéketlen a fában lévő szavakra, pedig:

- 1. egy fa valószínűségébe beleszámít az egyes szavak grammatikai kategóriájának valószínűsége is (pl. $V \to sleep, NN \to book, stb$)
- 2. a szavak figyelembevétele hozzásegít annak eldöntéséhez, hogy egy PP-t NP-hez vagy VP-hez kapcsoljunk
- 3. a mellérendelés egyérteműsítésében is segít (pl. *dogs in houses and cats*)

Példák PP attachment-re

- 1. példa: Workers dumped sacks into a bin \rightarrow VP-hez kell csatolni az into-t és nem az NP-hez
- 2. példa: fishermen caught tons of herring \rightarrow NP-hez kell csatolni a of-ot

Az angolban statisztikailag több esetben kapcsolódik PP NP-hez, de ez nem jó kiindulási pont

A fenti példák jól mutatják, hogy nem érdemes kiválasztani egy preferálandó frázist, amihez kötjük majd a PP-ket

PP attachment: workers dumped sack into a bin

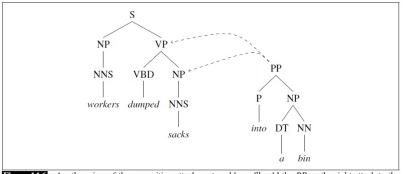

Figure 14.6 Another view of the preposition attachment problem. Should the *PP* on the right attach to the *VP* or *NP* nodes of the partial parse tree on the left?

Példák PP attachment-re

Mi határozza meg, hogy míg az 1. példában VP attachment-re van szükségünk, addig a 2. példában az NP attachment-re?

- az 1. példában a dumped és az into között nagyobb az affinitás, mint a sack és az into között → VP attachment
- \cdot viszont a 2. példában a tons és of között nagyobb az affinitás o NP attachment

PCFG nyevtanok javítása

Nem terminálisok tovább bontása (split)

Hogyan lehetne a struktúrális függőségeket (poor independence assumpions) jobban modellezni?

- · split: Non_Term_{subcat_one} és Non_Term_{subcat_two}
- így az $NP_{subject} o PRP$ és $NP_{object} o PRP$ külön-külön más valószínűséget fog kapni

Nem terminálisok tovább bontása: implementáció

Egy lehetséges mód a megvalósítására: parent annotation

· minden csomópontot felcímkézünk a szülője nevével

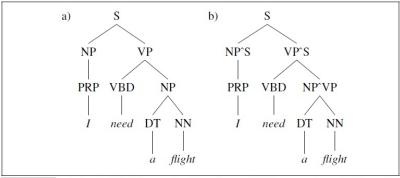

Figure 14.8 A standard PCFG parse tree (a) and one which has **parent annotation** on the nodes which aren't pre-terminal (b). All the non-terminal nodes (except the pre-terminal part-of-speech nodes) in parse (b) have been annotated with the identity of their parent.

Parent annotaion továbbjavítása

A parent annotation koncepcióját is tovább lehet fejleszteni

 nem csak a nem terminálisokat, hanem preterminálisokat is tovább bontjuk (szülővel való felcímkézés)

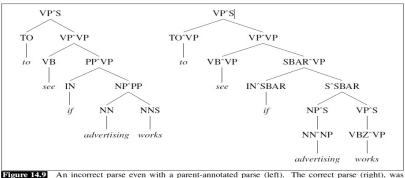

Figure 14.9 An incorrect parse even with a parent-annotated parse (left). The correct parse (right), was produced by a grammar in which the pre-terminal nodes have been split, allowing the probabilistic grammar to capture the fact that if prefers sentential complements. Adapted from Klein and Manning (2003b).

Hátrányok

Azért ennek is vannak hátrányai:

- \cdot a csomópontok felcímkézése növeli a nyelvtan méretét o kevesebb tanítóanyag a nyeltan szabályaihoz
- így vigyázni kell a bontás (split) mértékére, illetve jó algoritmust találni rá (pl. split and merge algoritmus)

- ezekben a modellekben lehetségessé válnak a lexikalizált szabályok (pl. Collins parser vagy Charniak parser)
- · a konstituensek kiegészülnek egy lexikális fejjel
- minden nem terminális mellett fel van tüntetve a feje és a fej part-of-speech tag-je
- a $VP \rightarrow VBD$ NP PP szabály így lesz kiegészítve:

 $VP(dumped, VBD) \rightarrow VBD(dumped, VBD) NP(sacks, NNS) PP(into, P)$

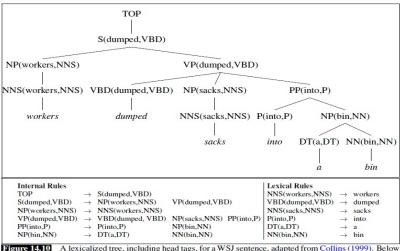

Figure 14.10 A lexicalized tree, including head tags, for a WSJ sentence, adapted from Collins (1999). Below we show the PCFG rules needed for this parse tree, internal rules on the left, and lexical rules on the right.

- minden PCFG szabály bal oldala tartalmazza az egyik jobb oldali konstituens headword-jét és head tag-jét
- · csak az internális szabályok probabilitását kell kiszámolni
- mivel túl specifikus szabályokat fog tartalmazni a nyelvtan, az alábbi MLE-t nem érdemes alkalmazni

 $\frac{\textit{Count}(\textit{VP}(\textit{dumped},\textit{VBD}) \rightarrow \textit{VBD}(\textit{dumped},\textit{VBD}) \, \textit{NP}(\textit{sacks},\textit{NNS}) \, \textit{PP}(\textit{into},\textit{P}))}{\textit{Count}(\textit{VP}(\textit{dumped},\textit{VBD}))}$

Collins Parser

Minden lépésnek saját valószínűségi értéke van, amit a végén összeszorzunk:

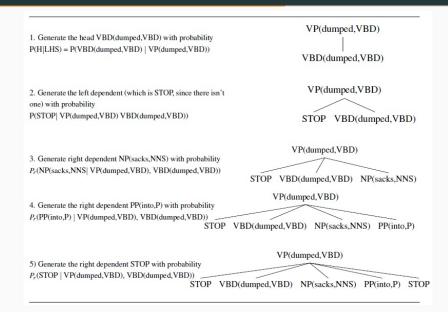
- 1. a szabály fejének legenerálása
- 2. a fej dependenseinek legenerálása egymás után balról jobbra
- 3. ha bal vagy jobb oldalon nincs dependens, a STOP speciális szimbólumot arra az oldalra

 $P_H \rightarrow$ a fej generálása

 $P_L \rightarrow$ baloldali dependensek generálása

P_R → jobboldali dependensek generálása

Collins Parser

Collins Parser

```
Tehát a
```

```
P(VP(dumped, VBD) \rightarrow VBD(dumped, VBD) NP(sacks, NNS) PP(into, P))
```

kiszámítása a következőképpen történik:

$$P_H(VBD|VP, dumped) \times P_L(STOP|VP, VBD, dumped) \times P_R(NP(sacks, NNS)|VP, VBD, dumped)$$

 $\times P_R(PP(into, P)|VP, VBD, dumped)$

 \times P_R(STOP|VP, VBD, dumped)

MLE egy kisebb egységre

Count(VP(dumped, VBD) with NNS(sacks) as a daughter somewhere on the right) Count(VP(dumped, VBD))

Collins parser

A lépések képletekkel

1. fej

$$P_H(H(hw, ht)|P, hw, ht)$$

2. bal konstituensek

$$\prod_{i=1}^{n+1} P_L(L_i(lw_i, lt_i)|P, H, hw, ht)$$

ahol

$$L_n + 1(lw_{n+1}, lt_{n+1}) = STOP$$

3. jobb konstituensek

$$\prod_{i=1}^{n+1} P_R(R_i(rw_i, rt_i)|P, H, hw, ht)$$

ahol

$$R_n + 1(rw_{n+1}, rt_{n+1}) = STOP$$

Valószínűségi CCG elemzés

Ismétlés

A CCG három részből áll:

- · kategóriák halmaza
- · lexikon, ami szavakhoz kategóriákat rendel
- a szabályok halmaza, ami meghatározza, hogyan lehet a kategóriákat kombinálni

Kategóriák lehetnek:

- · atomikus elemek: pl. S vagy NP
- függvények: (S\NP)/NP, ami keres egy NP-t jobb oldalon és visszaad egy (S\NP)-t

Többértelműség a CCG-ben

CFG: a többértelműség a szabályokból számrazik CCG: elsősorban a lexikonban kiosztott kategóriákból

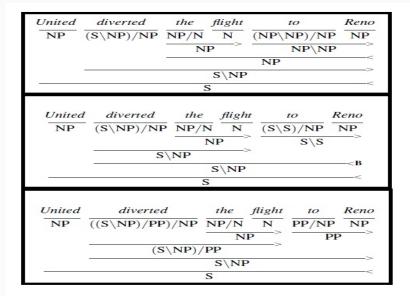
Vegyük a következő példamondatot:

United diverted the flight to Reno.

A P to-hoz három kategóriát rendelhetünk:

- módosíthatja a the flight-ot \rightarrow (NP\NP)/NP
- · módosíthatja a VP-t \rightarrow (S\S)/NP
- \cdot illetve lehet a V *diverted* argumentuma is o PP/NP

Többértelműség a CCG-ben

CCG Parsing Frameworks

PCKY: rögzíti az összes inputból kinyert konstituens helyét, kategóriáját, valószínűségét.

CCG-ben lévő sok lexikai kategória, amit egy szó felvehet + kombinatorikus szabályok → túl sok lehetőség, zombi konstituensek

A fenti probléma szupertaggeléssel (supertagging) orvosolható:

 minden szónak megtalálni a legvalószínűbb kategóriáját és azokat használni

Supertagging

- · a supertaggelés hasonló a part-of-speech taggeléshez
- · a lexikalizált nyelvtanok esetében használatosak
- CCG supertaggerek olyan treebankokra támaszkodnak, mint a CCGbank
- · a CCGbank több, mint 1000 lexikális kategóriát tartalmaz
- összehasonlításképpen: a Penn Treebank tagset-ben 45 POS típus van.

Maximum entropy Markov model (MEMM)

A legjobb tag szekvencia Î kiválasztása

$$\begin{split} \hat{T} &= \underset{T}{\operatorname{argmax}} P(T|W) \\ &= \underset{T}{\operatorname{argmax}} \prod_{i} P(t_{i}|w_{i-l}^{i+l}, t_{i-k}^{i-1}) \\ &= \underset{T}{\operatorname{argmax}} \prod_{i} \frac{\exp\left(\sum_{i} w_{i} f_{i}(t_{i}, w_{i-l}^{i+l}, t_{i-k}^{i-1})\right)}{\sum_{t' \in \text{tagset}} \exp\left(\sum_{i} w_{i} f_{i}(t', w_{i-l}^{i+l}, t_{i-k}^{i-1})\right)} \end{split}$$

Supertagging

A legjobb tag szekvencia $\hat{\mathsf{T}}$ ált. túl sok nem megfelelően kiválasztott tag-et tartalmazna

- · az összes lehetséges szó-tag pár valószínűségére lenne szükség
- bármely tag valószínűsége: azon supertag-szekvenciák valószínűségének összege, amik tartalmazzák a vizsgált tag-et a tag pocíciójában
- ezeket az értékeket hatékonyan ki lehet számolni a HMM-ekhez használt forward-backward algoritmussal

CCG parszolás A* algoritmussal

Az A* algoritmus célja, hogy minimális lépésben találja meg a legjobb derivációt heurisztikus kereséssel

- minden lépés során a legköltséghatékonyabb részelemzést adja át az agendának és azt bővíti tovább
- f-költségfüggvényt használ
- f-költségnek két része van:
 - g(n), az n állapot költsége
 - h(n), költségbecslése annak ,hogy n állapot felhasználva eljussunk a befejezett elemzésig
- · a legkisebb értékű g(n) + h(n) úton halad tovább az algoritmus

CCG parszolás A* algoritmussal

- · állapot \rightarrow élek(edges) végigjárt konstituensekkel
- · él \rightarrow konstituens eleje és vége, grammatikai kategóriája, f-költsége

Hogyan állapítsjuk meg egy CCG deriváció minőségét?

- vegyük egy deriváció szavaihoz rendelt supertag-ek valószínűségének szorzatát
- ha van egy mondat S és egy deriváció D, ami tartalmazza a supertag-sekvenciát T (negatív logaritmussal érjük el, hogy az alacsonyabb költség legyen a jobb):

$$P(D,S) = P(T,S)$$

$$= \prod_{i=1}^{n} -\log P(t_{i}|S_{i})$$

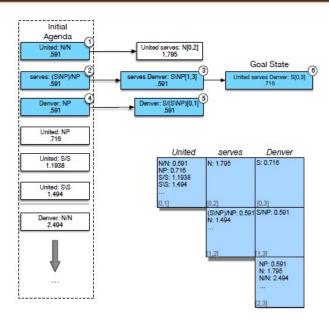
Hogyan állípítsuk meg egy él f-költségét?

- az f-költcség g(n) + h(n)
- a h(n)-nek soha nem szabad túlbecsülnie a végső elemzés költségét
- így feltételezi, hogy a következő szavak a legvalószínűbb supertag-gel fognak fendelkezni

Egy él *f-költségének* kiszámolása

$$f(w_{i,j},t_{i,j}) = g(w_{i,j}) + h(w_{i,j})$$

$$= \sum_{k=i}^{j} -\log P(t_k|w_k) + \sum_{k=i}^{j-1} \min_{t \in tags} (-\log P(t|w_k)) + \sum_{k=j+1}^{N} \min_{t \in tags} (-\log P(t|w_k))$$

Elemzések kiértékelése

PARSEVAL mérés

A hipotetikus fában lévő konstituensek mennyi hasonlóságot mutatnak a kézi-annotált gold standard referenciafában lévőkhöz?

- egy hipotetikus konstituens C_h helyes, ha a referencia fában van egy vele azon konstituens C_r megegyező kezdő- és végponttal, szimbólummal
- · ezután meg tudjuk mérni a fedést/pontosságot

Fedés és pontosság meghatározása

- Fedés/pontosság:

labeled recall := $\frac{\text{#of correct constituents in hypothesis parse of s}}{\text{#of correct constituents in reference parse of s}}$

 $labeled\ precision := \frac{\#of\ correct\ constituents\ in\ hypothesis parse\ of\ s}{\#of\ total\ constituents\ in\ hypothesis\ parse\ of\ s}$

- F-mérték → mennyire van ballanszban a kettő:

$$F_{\beta} = \frac{(\beta^2 + 1)PR}{\beta^2 P + R}$$

Frame Title

- a $\beta > 1 \rightarrow$ magasabb fedés
- a β < 1 \rightarrow magasabb pontosság
- $\beta = 1 \rightarrow \text{kiegyensúlyozott fedés és pontosság } (F_1)$

$$F_1 = \frac{2PR}{P+R}$$